

КАСБ-ХУНАРЛИ ХОР БҮЛМАС

Президентимизнинг шахсан ғамхўрлиги ва саъй-ғайрати билан бу-
гунги кунда ёшларимизни энг замонавий фан-техника ютуқлари би-
лан куроллантириш, уларни илгор технологияларни жорий этувчи ва
бошқарувчи касб-хунарга ўргатиш мақсадида республикамизнинг де-
ярли барча шаҳар, туманларида замон талабига мос равищда касб-
хунар колледжлари, лицейлари қад кўттармоқда.

Биз яқинда, Сурхондарё вилоятининг бир қанча касб-хунар таъли-
ми масканларида бўлиб, бу борада олиб борилаётган ишлар билан
қизиқдик.

- дейди Термиз иктисодий коллежи
директори, физика-математика фанлари
доктори, профессор Мирзахмад Мирсобиров.

29 та гурӯҳда 725та талаба таълим оляпти. Кол-
лежимиз учун Корея давлатининг кредити асо-
сида 300 минг АҚШ доллари ҳажмидаги маб-
лағта замонавий жихозлар олинган. Компьютер
хоналарининг бар биррида 13 тадан сўнгти мо-
делдаги компьютерларимиз бор. Инглиз ва рус
тилларини мукаммал ўргатиш мақсадида 2 та лин-
гафон кабинетимиз бор. Физика, кимё лабора-
ториялари замонавий техник асбоблар, жихоз-
лар билан таъминланган. Спорт залимиз, теннис
кортизимиз, ажойиб ўйнгоҳимиз бор. Шунингдек,
талабаларимизга 120 ўринли ошхона хизмат
килади. Педагогик жамоамиз 54 нафар ўқитув-
чидан иборат бўлиб, асосий қис-

ми фан номзодлари ва олий тоифали мураб-
бийлар.

Билим юртимиз коллеж мақомини олганига эн-
дигина 4 йил бўлишига қарамага, ютукларимиз
анчагина. Ўқув ийли давомида аълочи талаба-
ларимизни рағбатлантириб борамиз. Собиқ би-
тирувчиларимиз билан тез-тез учрашувлар ўтка-
зиг турасиз.

- Талабалар бўш вақтини қандай ўтказишади?

- Талабаларимизнинг бўш вақтлари ҳам доимо
диққат марказимизда. Чунки, бола бўш қолди-
ми, у керак-нокерак нарсалар билан банд бўла-
шошиб.

Агар ўсмири парвозга чоғланаётган кушга
қиёсласак, унинг бир қаноти оиласи, ота-онаси,
иккичи қаноти у яшайдиган мухит, таълим ола-
ётган маскан, илму ҳунар ўргатеётган устозидир.
Ўда бошланган соғлом тарбия илим даргоҳида
давом этиши шарт. Бунинг учун ота-она ва
уқитувчи бир-бирини яхши тушуниши, кўлла-
ши зарур. Шу сабабли ҳар сафар ота-оналар
мажлисида «Бола ҳукуклари», «Ота-онанинг бур-
члари», «Китобга мөр», «Тибий, ҳукукий мада-
ният», «Жинсин тарбия» каби хиддий мавзулар
ўрганилади. Ота-оналар билан ҳамкор, ҳамфир-
лигимиздан биринчи навбатда ўзимиз хурсанд-
миз. Таълим ва тарбия умумхалқ ишига айлани-
ши керак.

Бугуннинг гапи

Термиз педагогика коллежининг
биносига кириб боришимиз биланок, бу маскан-
да маънавий мухит янги ва соғлом эканлигига
амин бўлдик. Билим юрти талабалари - ўйгит-
қизларининг саводимизни юртимизни саломлаши-
ши, одоб билан ўйл бериши кўнглини ўргу-
лик баҳш этиади: Ўқув масканнада таълим билан
бир қаторда тарбияга ҳам жиддий ўтибор берии-
шадиганлигини англана кийин эмас.

- Коллежда маънавий-маърифий ишлар қан-
дай йўйла гўйилган? - сўраймиз коллеж ди-
ректори Мусулмон Пардаевдан.

Коллежимизда бошланғич синфларда жисмоний
тарбия ўқитувчиси, ўқитувчи-тренер, мактаблар-
да тўғарак ишлари ташкилотчиси каби мутахас-
сислар тайёрланади. Талабаларимизни танлов
орқали ўчишига қўлни қилимас.

Ҳайдо ёнг бой, баҳтиот - бу маънавияти бар-
камон инсондир. Ҳар биримиз яхши биламизи,
ўсмирлар кўпроқ эшитганига эмас, балки кўрга-
нига амал қилиди. Таникли ёзувчилар, шоирлар,
олимлар, сиёсий арбоблар билан тез-тез учра-
шувлар, мулокотлар ўтказиб турасиз.

- Талабаларимизнинг асосий қисми қизлар.

- Киз бора - бўлгуси она, уй бекаси, тарбиячи-
дир. Шунинг учун ҳам қизлар ўйларни юртди-
шади, ашни шарафли, айни вақтда жуда масъулиятли
баҳчини адо этишига тайёр бўлишлари, зарур би-

керакли мутахассисликларга
йўналтиришда ана шу нуқтадан
назардан ёндошиш лозим.

Им даргоҳимизда ҳукукшун-
нослик, ҳукукшунос-иктиносиди,
молия иши, банк иши, бухгал-
тер-иктиносиди каби ўйналиш
бўйича мутахассислар тайёрлан-
ган. Каслблар, ишлаб чиқариши
корхоналари, ташкилотлардаги
талаб ва эҳтиёж асосида ўрга-
тилади. Ёшларимизнинг чукур
билим олишилари учун барча
шароитлар яратилган. Талабала-
римиз ўйла юрти кутубхонаси-
дан, ёткохона, моддий-техник
базада мавжуд бўлган кулайлик-
лардан компютер, интернетдан
фойдаланиш имкониятига эга-
лар. Балогат остоносида турган
қизларимизни турмушга тайёр-
лаш мақсадида «Шифокор мас-
лаҳати»ни ташкил килганимиз.

Ёш қизларимизнинг ёткохонада
қандай яшашлари, саранжом-са-
ришталиги, ўзини тутиши -
ҳамма ҳаммаси тарбиячилар на-
зоратида. Тез-тез ота-оналар
билан учрашиб турасиз. Кол-
лежда бўладиган тадбирларга
маҳалла оқсоқолларини, наму-
нили оила вакиларини ҳам та-
лиф қиламиз. Ёшларнинг илм
даргоҳида ҳалқ ҳурматига сазо-
вор бўлган инсонлар билан тез-
тез учрашиб туриши, улар дунё-
қарашининг шаклнанишига ижо-
йий таъсир кўрсатади.

Коллежимиз ёшлари таълим
олиши, ҳунар ўрганиши билан бир
қаторда ўзбекона одоб-ахлок,
этиқод, миллий аънъана, урф-одат-
ларимизни ҳам ўрганаятилар.

Д. САЙДОВА
Х. ХАМОРОЕВА

МЕХРИМИЗ БОҚИЙДИР, СИЗГА, ОТА-ОНАЛАР!

Янги ўйл
кутловлари

Дунёда шундай буюк зотлар
борки, агар улар табассум билан
боқса самода қўёш шунчалик
нур таратадики, бу нур
киши ўйлуни бир умр ёритади,
гёй.

Бу кенг дунёни бир кўёли билан тебратган, фарзандига чек-
сиз мұхаббат берган мұхтарама, меҳри қайноқ инсон - она, оила
тиңчилиги, фахру гурури, салобатидан самимига ёғиладиган ин-
сон-ота! Шундай кувончли байрам арафасида азиз ота-онала-
римизга самимий тилаклар билдириш биз фарзандлар бурчни
мұхаббат берган мұхтарама, әзизини ўйнайдиган базур тутуб
түтиб қоламан. Қанийи ҳамишиша фарзандлар бурчни адо
этисиб, ота-онамизни бахтили этолсайдик. Ота-она учун энг мұхими оила,
хамият, фарзандларининг бахтили ҳаёти, ўқимишли, эл-юрт-
нинг корига ярайдиган, ватан-парвар фидойи инсон бўлиб во-
яга этишидир. Азиз ота-оналар!

Жаннат сизнинг поинингизда.
Унутманг, биз сиздан умрబод
карздормиз, бахтилига соғ ва
омон бўлгун. Янги йил сизлар
учун олам-олам кувонч, юзингизга
табассум ато этолсайдик. Ота-она
надири, фарзандларининг бахтили
ҳаёти, ўқимишли, эл-юрт-
нинг корига ярайдиган, ватан-
парвар фидойи инсон бўлиб во-
яга этишидир. Азиз ота-оналар!

Нафиса СУЛТОН
Қашқадарё вилояти
Карши шаҳри

БЎЛАВЕРСИН!

Дунёдаги ҳар бир байрамнинг ўзига хос совфалари бўлуди.
Айтайлик, баҳор байрамларida одамлар яқин инсонларига гул-
лар, турил кимматбахо совфа
лар хади этишидат. Бизнинг оила
аъзоларимиз учун эса «Оила ва
жамият» газетаси хонадони-
мизга кириб келадиган пайшанда-
ни куни байрам хисобланади.
Бу йил ҳам Янги йил байрами
совфаларига одатдагидек севимли
нашримизнинг обучасини
ҳам кўшдим. Ўтган йили биз

Ш.ШЕРОВ,

Қашқадарё вилояти
Софликни сақлаш
Бош бошқармасининг
бўлим бошлари.

ЭЛ АРО АЗИЗ

Дунёдаги ҳар бир байрамнинг ўзига хос совфалари бўлуди.
Айтайлик, баҳор байрамларida одамлар яқин инсонларига гул-
лар, турил кимматбахо совфа
лар хади этишидат. Бизнинг оила
аъзоларимиз учун эса «Оила ва
жамият» газетаси хонадони-
мизга кириб келадиган пайшанда-
ни куни байрам хисобланади.
Бу йил ҳам Янги йил байрами
совфаларига одатдагидек севимли
нашримизнинг обучасини
ҳам кўшдим. Ўтган йили биз

Агар имконинг бўлса ҳалқа
хизмат қилишдан ортиқ савоб
борми? Мен ўзим яшайдиган Са-
марқанд вилояти, Булунур тум-
нандаги Жонхўрз қишилгидаги
мактабга илгари учна аҳамият-
тадиган эканман. Аммо, на-
бира мактабга борадиган бўлганида,
ўзим етаклаб борардим. Қарасам, мактаб қаровсиз
холда. Партарага ўтирангиз синиб
кетай дейди. Шу куни ўйга келиб оила аъзоларимиз ва
рафиқам Муҳаббатхон билан
маслаҳатлашдим. «Шу қишилгидаги
мактабда бир мактаб курсам!» - дедим.
Улар ҳам буни маъкуллашди.
«Ипак йўли» фермер ҳўжалиги-
мизнинг даромади хисобидан
бузилиб кетай деб турган мактаб
ўрнига янгисини курдик.

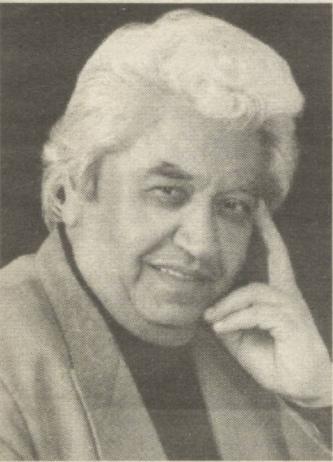
2004 йилни юртбошимиз «Мехр ва муруват йили» деб
эълон килгандарига кўзимдан
шошиб кетди. 72 ёшга кир-
ган мендек қариянинг кувончли-
гидаги мактаба илгари учна аҳамият-
тадиган эканман. Аммо, на-
бира мактабга борадиган бўлганида,
ўзим етаклаб борардим. Қарасам, мактаб қаровсиз
холда. Партарага ўтирангиз синиб
кетай дейди. Шу қишилгидаги
мактабда бир мактаб курсам!» - дедим.
Улар ҳам буни маъкуллашди.
«Ипак йўли» фермер ҳўжалиги-
мизнинг даромади хисобидан
бузилиб кетай деб турган мактаб
ўрнига янгисини курдик.

17 та навбати бувижонисиман.
Ҳатто эвара ҳам кўрдим.
Фарзандларимнинг отаси 70
ёшда вафт этганлар. У киши
билан дайдирлашгандай бўламан.

Мана, Янги йил арафасида та-
рибимиз. Севимли газетаси ор-
кали, азиз юртдошларимни
янги йил билан табриклаб, ав-
вало соглик, ва фақат омад ёр
бўлсин дейман.

Илоҳим, самимий дийдор,
гурур ва ифтихор сизларни тарк
этмасин. Калбларингизда меҳр
нури сўнмасин!

Нарзикон ая МУХТОРОВА
Бухоро вилояти

Маълумки, Бухоро мусиқа ва кўшиклик мактаби ўзбек санъатининг ривожланишига, ўзбек санъатини оламга танишига улкан хисса кўшиди. Ушбу шахар яна бир истеъодни халқа хадъ этди. Юнус Тураев...

Санъаткор ҳозирда эстрада-цирк коллежида етакчи устоз. Ўзбекистон миллий консерваториясида вокал кафедрасининг ўқитувчиси, доцент.

Беш фарзанд - тўрт ўғил ва бир қизнинг отаси.

- Юнус ака, ҳозирги кунда яратилётган кўшиклар, замонавий ўзбек эстрадаси ҳақида нима дейсиз?

- Сизнинг бу саволингизга яхши, деб жавоб қайтарса ҳам бўлади. Лекин, шундай жавоб қилинса, профессионал кўшикли сифатида дилимда нималардир яйтилмай қолиб кетган бўлади. Ахир, миллий эстрада кўшичининг эртаниги куни, кўшиклигимиз ҳақида кандай қилиб қўйғармаслиг мумкин?

Назаримда ҳозир аксарият кўшиклини миздаги сўзлар ўзининг аст кимматими ни ўйқотгандек. Айтайлик, мұхабbat ҳақидаги кўшиклар. Агар киши ҳадеб: "Севаман" деб таракорлаїверса, ўша

АСА КЎШИКНИНГ ЯРАТИЛИШИ

одамнинг севгисига, унинг самимийлигига ишонасизми? Тасодифан бир кўшикни эштиб қолдим. Эринмасдан кўшикнинг ҳар бир мисрасида таракорлаётган "севаман" сўзини санааб чиқдим: хонанда нак ўн саккиз марта "СЕВАМАН", деб хайқирди. Ахир бир сўз ўн саккиз марта айтилган кўшиқида ширла қоладими, маъно қоладими? Менимча, ҳар бир сўз юракнинг туб-тубидан чиқиши, ана шу сўз тингловчи қалбидаги жой олиши ва уни тиатриб, иғлатиши керак. Шуниси кишини ўйлатадики, аёллар ҳам бугунги кунда бемалол ўз ҳис-туйғуларини ошкора этиб кўйлашмоқда. Кўнгил тубида яширип, бирорга ошкор қилиб бўлмайдиган сўзларни ҳам бамайлихо-тир ятишмоқда. Шу ўринда бир таникли адабимизнинг ҳозир машҳур бўлиб кетган иборасини кептироқчиман: "Чин муҳаббат дилда бўлади, тилга чиқса ёлғон бўлади!"

Кўшигимиз, миллий эстрада кўшиклигининг ҳозирги ва эртаниги куни ҳақида гап кетганда, мен беихтиёр ўйга чўмаман. Киши кексайтган сари

келажак умиди билан эмас, ўтмиш хотиралари билан яшайди, назаримда. Санъат унга бўлган эътиқод билан муқаддас. Авваллари "буюртма кўшик", деган гаплар бўлмасди. Ҳозиргидек ўзини "бастакор", деб эълон кўнглан ҳаваскор бир кўй ёзди. Кўйни замонавий электрон болгу асбобларида "оранжировка" қиласди, кейин машҳурулика дайвогар кўшикли, аллақандай чала бир шоирдан, шеър ёзиб беринши илтимос килади. Еки љирини ҳам қидириб ўтирамай, шеърни ҳам ўзи ёзиб кўй қолади. Нимаси кийин? "Ёндин-куйдим, париваш, бугун нега келмадин", кўзлари шаҳло? қабилидаги шеърни бирпастда ёзиб ташлайди. Бу шеърда шира у ёёда турисин, қоғия ҳам бўлмайди. Ўзбек мусиқа санъатида маълум сизни қолдирган, яратган асарлари ҳалқадиладан жой олган композиторлар Му-

тал Бурхонов, Шариф Рамазонов, Сайфи Жалиллар, шоирлар F. Ғулом, Зоҳиджон Обидов, Туроб Тўла, Камтарлар билан биргалиқда ижод қылганим ҳаётимда катта мактаб бўлган. Мен бу ижодий ҳамкорлиқдан доимо фахрланман. Уч киши: композитор, шоир ва кўшиклини биргалиқда ишаганмиз. Эсимда, мусиқа бирон-бир сўз тушмаса, шоир шу сўзни топиш устида қаттиқ изланарди. Композитор ҳам, кўшиклини ҳам, шоир ҳам асл кўшикниң санъати асарининг дунёга келишига бирдек қўйгурган. Ана шундай ҳамкорлиқда яратилган кўпгина кўшиклар аллақачон ҳалқ мулкига айланаб улурган. Мен мана шундай ижодий ҳамкорлик анъанасининг қайдатикланиши тарафдориман.

- Кўшиклик санъатида мусиқа чо-юга асбобларининг роли, эстрада жанридаги тилнинг аҳамияти ҳақида нималар дей оласиз?

- Ҳамма соҳаларда бўлгани сингари мусиқага ҳам давр ўз тамғасини босди. Илм-техника тараққиёти санъат соҳасига ҳам бир қанчанга кулайликлар кириди. Бу эса катта санъаткордан тортиб, оддий ҳаваскоргача катта имкониятлар берди. Лекин, шу билан бирга салбий ҳолатни ҳам келтириб чиқарди. Оддий ҳақиқат айнан шу енгилликлар ижодкорни дангаса қилиб кўйди, машакатлардан чўчиди. Менимча, яна кўпгина шоншурхатта даъвогар истеъоддисизлар тўдасини юзага чиқишига шароит яратди. Жонли овоздаги ижрони фонограммадан фарқлаш, асл овозни асрар мухимдир. Масалан, компютер ёрдамида импровизация кўлинган кўй-кўшикли олсақ. Дирихёр пафос билан кўйлаётган кўшиклига қараб, таёқча силкими. Чолгучилар эса шунга мос равишда кўй ижод этади. Барни табиий юз беради. Ана шунда асл кўшик тингловчи қалбига бориб етади. Компютерда бир текис, равон ижор килиниади. Назарингизда сира, хотириди.

йўқдек. Жонли ижро эса дилга бориб етади. Албатта, мен бу билан илм-техника ютуқларини инкор этмоқи ёки унга мутлақо қарши эмасман. Лекин ҳамма нарса меъерида бўлиши керак. Техника асл санъат машҳатларидан чекинишига сабабчи бўлмаслиги керак.

Энди тил масаласига келсан. Бундан бир-инки йил иллари эстрада масалаларига бағишишган бир йигилиш бўлиб ўтди. Номи элга танилиб қолган ёш эстрада кўшиклиси шундай деб қодди:

- Бўлди, энди эстрада кўшиклини фақат инглиз тилида кўйлаш керак.

Бу қандай гап бўлди? Албатта, кўшик айтишадига байналманиликини сира инкор килмайман. Мен ҳам ҳозиргача рус, украин кўшиклини айтиб келмокдаман. Бирон тадбир бўлса, мендан кўпинча украинча "Маричка" кўшиклини айтиб беришишим илтимос қилишади. Демокчиманки, майли, бошқа ҳалқларининг кўшиклини ҳам истаганча ижро кила-верайлак. Лекин она тилимизни қаттиян бир ёқа кўйиб, мутлақ инглиз тилида кўйлаш... Кечиравсанда кўшиклини буришади. Уша собиқ совет даврида ҳам биз она тилимизда кўшик айтишига, миллий эстрадамизни яратишга, уни дунёга танитишга интилганимиз. Ботир Зокиров кўшикларини бир эслангари! Унинг айнан ўзбекча кўшиклари бошқа ҳалқларининг кўшиклини билан бир қаторда бутун дунёга машҳур бўлди-ку. Бу кўшикларни ҳозиргача ҳамма ҳалқлар бирдай севишиади. Мен эстрада кўшиклини миздаги халқимизни, тилимизни, кўй ва оҳангимизни жаҳонга танилишида кўпир бўлади деб ўйлайман. Мусиқа санъатининг бошқа турлари сингари эстрада ҳам миллий ўзбек санъатининг оламга ёйлишига замин бўла олади.

- Кизикарли суҳбатингиз учун раҳмат.

Маъсума АХМЕДОВА
сүхбатлашади

Оиласиз меҳмони

БОЗОРДИШ ОБОД БЎЛСА!

Тадбиркорлик давр талаби

рилан. Илгари ҳар бир тадбиркорга савдо учун бир метр жой ахратилган бўлса, ҳозир жойларининг ҳажми анча кенгайганд. Бундан ташшари, савдогарларимиз юк саклаш учун кийналиб, узоқларга боришилайди. Ҳар бир савдо айвонларининг ўзида бўюмларни саклайдиган омборлар мавжуд. Бозорнинг ўтасидаса Чilonзор буюм бозорининг савдо-харидкорхонасига карашли кафелар тадбиркорлар ва мижозларга хизмат кўрсатмоқда.

- Янги бозор ишга тушгач, собиқ савдогарларининг айримлари бу ерда савдо қилиш хукуқидан маҳрум бўлишиди. Шу ердан топаётган даромади билан рўзгор төбратаётган тадбиркорларнинг кўпчилиги ишсиз колди. Бунинг сабаби нимади?

- Очиғини айтсан, бозор деганин ким нима топса, олиб чиқиб сотовадиган жой эмас! Буни ҳаммада тушунириш қийин бўлди. Соҳта тадбиркорлар кўпайиб кетган эди. Савдага олиб чиқиб айрим бўюмларни сертификатисиз сотишга ҳаракат килишарди. Ана шундайлар бозорга "сигмадилар". Энди эса бозорда қатта сифатли моллар сотилидаг. 8.800 савдо ўрини 2540 тага қисқарди. Хорижий бўюмларнинг хужжатлари солиқилар томонидан қаттий низорат килинмоқда. Шу билан бирга расталар орасида 4 та маҳаллий саноат дўйонлари жойлашган. Ҳар бир савдо айвонига назоратчилар тайинланган. Улар ҳаридор ва сотовчи муносабатларини назорат қиладилар. Ноконуний ҳаракатлар вуҷуда келмаслиги учун хуҷа туршиади. Бузумларнинг нарихи ҳам бошқа бозорларнидан 30-40 фоиз арzon. Шу боиси ҳам "Отчопар" бозори эса бошдан-ёқ таъмирланди: пештакталарда ва тадбиркорларнинг оёллари остида ёғоч мосламалар, буюмларни намойиш килиш учун маҳсус илгичлар, ёритичлар ҳамда, кўзгулар ўрнатиб бе-

Бозорда нега назорат касса аппаратлари жори қилинмаган?

- Республика Вазирлар мажкамасининг 40-карорига асосланган ҳолда бозоримиз назорат касса аппарати кўлланмаган ҳолда ишлайди. Яни, назорат касса аппарати кўлланни учун савдо ўринлари дўйонлар ҳолига келтирилган бўлиши керак. Тошкент шаҳар ҳокимиятининг қарори билан бошқа буюм бозорлари - Кадишиева, Аҳмад Дониш, Чорсу бозорлари таъмирланди ва улар деҳжон бозорларидан ахратилган ҳолда "станционар нуқта"га айлантирилмоқда. Бу эса ўз-ўзидан касса аппаратлари таънишини тақоzi ўтади.

- 2004 йил "Мехр ва муруват ийли" деб аталди. Бунга муносабатнинг...

- Бу йиин мудда бўлди. Савод ишлар ҳар доим қилиниши кераклиги яна бир бор таъкидланди. "Бир кам доён", дейишиди. Кимидир тўқис, омади кулиб боқкан, кимидир мухтоҳ... Демак, ийкитланни суюм ҳар бир вижидони ўйғоқ одамнинг визаси. Бозор маъмуриятини ҳам "Мехрибонлик" уйларига, ноҷор оиласлагарга, кексаларга тез-тез муруват ёрдами берил келади. Ахир бежиз айтишмаган "Бир кўнгил" иморати, юз макка зиёрати деб. Бу тўйиг, бу масъулият бизни ҳеч қачон тарқ этмайди. Бозори обод юртнинг, ҳалқи тўқ ва фаровон ўтади. Истагимиз ҳам шу. Бозоримизнинг обод бўлишини таъминлаш учун кечаку-кундуз ишлашга ҳаракат қилимиз.

- Суҳбатингиз учун ташаккур.

ЎЗ ЖАСБИННИГ

Яхшилардан
сўз очдик

ФИДОИЙЕ

Барчиной Саломона Республика Банк-Молия академиясининг тингловчиси. Ўзига хос қаттий фикрига эга, мустаҳкам билимли бу қиз яқинда тажриба ортириш максадиди. Миср Араб Республикасида 20 кунлик хизмат сафарида бўлиб кетти.

- Барчиной, сиз анча

иyllар Сурхондарёда солиқ системасида ишлаган эканзиз. Солиқ нима ўзи?

- Солиқ деган сўзининг асл маъноси-ёрдам дегани. Соликларнинг пайдо бўлиши ва ривохланиши билан давлатнинг пайдо бўлиши ва ривохланиши билан боғлиқиди. Соликлар ҳар бир давлатнинг фикрияни маддий жиҳатдан таъминланади. Соликлар келгандай эшикни очгимиз келмайди. Аммо соликнинг ўз вактида тўлашга бурчлимиз. Президентимиз И.А. Каримовнинг: "Бозор муносабатларига ўтиш шароитида соликлар иқтисодий, сиёсатни амалга оширишда энг муҳим бошқарувчи омил бўлиб келади", деган фикрларини унтаслигимиз керак.

- Бар бир инсон болалигига гўзл орзулар огушида яшайди. Кейинчалик бу орзу максадатга айланади...

- Мен болалигимда нукул "кatta бўлсан раҳбар бўлмам" дердим. Ота-онам кулишиб, "раҳбар бўлсанг нима ишлар қиласан?" дейишида, "ҳаммани ишлатаман" деган эканман. Ўша пайтларда айтишган сўзимнинг маъносини тўлиқ англамагандирман. Бугун эса вояга этиб маъносини тушуниб турибман. Орзуларимга етишиш учун тинимсиз изланади. Бозори ишларни ҳам шу. Бозоримизнинг обод бўлишини таъминлаш учун кечаку-кундуз ишлашга ҳаракат қилимиз.

Сурхондарёнинг замонавий Барчиной билан дилдан суҳбатлашдим. Маърифат, илм сари интилаётган мустаҳкам фикрли, гўзл чехрали бу кизга очиги, ҳавасим келди. Бошлай кўйган ишларнинг муваффақиятли тутагига омадлар тиладим.

Мехринисо КУРБНОВА

Санобар ФАХРИДДИНОВА
сүхбатлашади

Яқинда Тошкент шаҳридан Самарқанд дарвоза мавзесида яшайдиган Бекоюжаевлар оиласида бўлди.

Хонадон бекаси Наима опа умр йўлдоши Ахмадбек ака билан 9 фарзандни ўстириб улғайтириши. Эл катори 5 ўғил, 4 кизни уйлижойли килишиди. Беш ўғил Рахматилло, Ҳикматилло, Ҳамидилло, Убайдуллопар уйланишганидан кейин йил ўтмай, болали бўлишиди.

Бирок! Шукрулло билан Дилором... Болаларни жонидан ортиқ севган ва фарзандли бўлишини орзиқиб кутаётган келин Дилоромнинг ҳаденгана бўйида бўлавермасди. Орадан 3 йил ўти. Қайнона Наима опа: "Булар ҳали ёш ю, эзгуликнинг кечи йўқ. Оллоҳ берардан сикмас, бир куни фарзандли ҳам бўлишиш!" - дебя феълини кенг қилди. Келини Дилором, ўғлининг кўнглига таскин берарди. Аммо... Орадан беш йил ўтганда Дилоромнинг ўйдагилари безовта бўла бошлаши. Баъзан уйларига келган кизларини олиб ҳам қолишиди. Дилором эса... Лекин иродали ва садоқатли бу келинчага ўйдагиларни қаршиликларига қарамай, келинлиги ўйига кочиб келарди. У оиласини саклаш учун ҳар қандай синовларни енгисга тайёр эди. Очигини айтганда, Дилоромнинг ўйдагилари эса набиравлик бўлишдан умидларини узишганди. Шунинг учун уни тезроқ ажратиб олишиб бошқа кишига узатишни ҳам ният қилишган бўлса ажаб эмас. Навбатдаги жанжалдан кейин эса... Улар Дилоромни "ок" қилиб кетишиди. Эҳтимол, унинг ўринда бошқаси бўлганида ота ўйига қайтган, балки, ўзага турмушга ҳам чиқиб кетган бўларди. Лекин, Оллоҳ Дилоромга наинки хусну тароват, акул фаросат балки, бекиёси сабру матонат ҳам ато этанди. У қайнонасинынг хонадонида хизмат қилиб, осинланнинг фарзандларига жонини бериб ўстиришиб юраверди. Лекин маҳалла-кўчиллики, кариндош-уруғлар, дегандек... Кимдир Шукрулло, кимдир Дилоромга ачинарди. Орадан саккиз йил ўти ҳамки, улар кутган фарзанд туғилмади. Гап-сўзлар ҳам кўпая борди. Овиснлари Дилоромни жуда яхши кўришарди. Ҳатто, улардан бирни фарзандини бермоқчи ҳам бўлди. Аммо, қайнонаси Наима опа: "Узлари албатта фарзанд кўришади" - деба кўнмади. Шунда Дилором ҳеч бир аёл журъат эт-

майдиган ишга жазм қилди. Эридан изн олгач, қайнонасига ўтини:

- Ойикон! Ижозат берсанги Шукрулло акамини ўйлантирисак. Мен бунга розиман, - деди.

- Кизим! Ахир бунинг учун ажralishlarining керак. Сизлар эса... ҳали ажрашмаган бўлсангиз... - деди Наима опа.

- Йўқ, ойикон! Шукрулло акамни и ўзим ўйлантираман.

Майли, уйлансинлар, опа -

сингил бўлиб яшайверамиз. Тугилажак болаларини ўзим катта қилиб бераман, - деди Дилором.

- Ажрашмасанглар ким ҳам кундош устига қиз берарди, болам. "Эр бермок жон бермок" дегани. Сиз зимманига оғир ишни оляяпсиз, - деди қайнона келинига ичичидан ачиниб.

Дилором эса айтганидан қолмади. Ўзи яшаётган хонадонга келин, қолаверса севимли ёрига қиз излаб анча останоналарга борди. Унинг ўз эрига хотин қидириб юрганини кўрганлар хайратдан танг килишарди. Қимдир кулса, қимдир чин кўнгилдан ачинарди. Дилором анчайин журъатли аёл эди. Хуллас, кунларнинг бирда кўнглигидек кизни топди ҳам. Хонадон эгаларини лол қолдириб ўзи сочиликка келди. Ялинниб ёлворди бўлажак кундошига: "Опа-сингилдек бўлиб кетамиз, ҳали кўрасиз!" - деба ишонтирди уни. Қизнинг ота-онаси ҳам: - "Хонадон ҳам, эри ҳам яхшидир, хотини бош олиб кетмай кундош изляяпти", деб розилик беришиди.

Дилором эса юрагида нелар ўти

ўзи билади. Балки, рашкнинг минглаб ниналари дардли кўнглига нишларини ботириб, уйку бермагандир? Фақат ўзи-ю кўнгли билади буларни. Ўзгаларнинг синчковни нигоҳлари остида бўлажак кундошининг ўйига тўйнинг совфаларини ташайверди. Маҳалладагилар бу мард аёлга тан беришиди. Шу орада тўйкуни ҳам белгиланди. Юраги минглаб билан тўлиб, эзилса-да, Дијоромор кулиб-кулиб

қайнонаси и ниҳони хизматини и қилиб юраверди. Осон эмасди бу. Ўзи келин бўлиб тушган олтин останоали уйини, тўйдан аввал кўрмаган бўлса-да, тўйдан кейин жонидан ортиқ сўйган севимли эрини ўзагага берадиган кунлар якинлашарди. Шундай бўлса-да, у ҳеч кимга чурк этиб дил ёрмади, ҳасрат килмади. Бир ойдан кейин тўй бўлиши керак эди. Шукрулло онасининг ой баҳтини қайтарди. Дилоромдан:

- Бошингиздан шунча қийинчиликлар ўтибди. Сизни рашк қийнамадими? - деба сўрадим.

- Ох, опажон-а! Сиз нима деб ўйлангиз? Азиз кишиими ўзага ўз кўлум билан бермоқ осон эдими? Асло! Лекин уни бир умр кўрмай яшашдан кўра, кундош билан яшасам-да, ҳар куни бир кўриш учун бунга рози бўлди. Оллоҳдан кечалари унга баҳт, фарзанд ато этишини сўрардим.

Қайтарканмиз мұхаббатнинг чиндан ҳам борлиги-ю, ўзининг фусункорлиги билан кўнгилларни шодликка буркашга ишондим.

Бу гўзл туййу эса унинг чакиртиканакли сўмкоқларидан матонат билан ўтганларгагина насиб этар экан. Шундай. Дилором ва Шукрулло бугун ўз баҳларидан масрур. Илоё, бу баҳта кўз тегмасин.

Б.САЙИДАЛИЕВА

- Тахририятга фақат яхши гаплар билан келиш ниятим бор эди. Аммо, шу бугун отамнинг касал эканлигини ўшитиб жуда диккатим ошиб кетди-да. Бир қадам узоқ-узоқ-да. Ўтган йили отамни операция килдиригандик. Хабар килишларича яна оғирлашиб қолибди.

- Отангизнинг сиздан бошқа фарзандлари ўкуми?

- Бор, аслида биз саккиз нафар фарзандим. Ўғиллардан иккитамиз. Мен оиласини кетасиман. Тошкентга ишга келаётганимда (санъаткорман) ўзимдан кейинги укамга ота-онамни ишсаб келгандим. Унинг хотини негадир ўйдагилар билан келиши олмади. Кейин эса алоҳида бўлиб чиқиб кетишганди.

- Бунинг сабабчиси ким, ўқангизми ўки?

- Укам ёмон эмасу, аммо хотинининг сал тили ўтирирок экан...

Хозир уйда ота-онам билан иккита ёш синглим

қолган. Улар Тошкентда ўкиб кийим тикишини ўрганишиди. Хозир уйда чеварлик килишиди. Ота-онамга ҳам шулар қарашади. Қолаверса бошқа сингилларим ҳам келиб улардан ҳабар олиб туришиди.

- Укангиз-чи? У келмайдими?

- Хотини келмаса ҳам ўзи ҳар замонда келиб-кетиб

ҳам хурсанд, мен ҳам бу ёқда хурсанд бўлардим.

Уларни ўйлаб мен ҳам хотинчман. Яна бир нарсага қаттиқ афсусланаман-да.

- Тошкента келганингизгами?

- Йўқ. Бу ерда ишларим ёмон эмас. Аммо, отамни биринчи марта операция килишганидан кейин у ўзини эҳтиёт қилиши керак

операция бўлмасди.

- Энди укангиздан хафа бўлаяпсизми?

- У камдан ҳам, ўзимдан ҳам хафа бўлаяпман. Ота-онамиз биз саккиз фарзандига жонини берни, суюб катта қилишиди. Бошимизга оғир иш тушганида бизга тираг бўлишиди. Аммо, биз уларга зарур бўлганимизда суняндек сунячик бўла ол-

гаплашиш ниятидаман. Аммо, хотини бунга нима дер экан, билмадим. Бир томондан унинг ҳам хотини билан тинч яшенини истаймиз. Иккита фарзанди бўлса...

Мен укамни энди шу ўйга бош бўлади. Отамнинг ҳамма юмушларини кўлига олади деб ишонгандим. Ахир ҳали иккиси синглими зиёдни узатиш ҳам нафакат ота-онамизнинг балки, бизнинг ҳам зиммамизда-да. Мен йигитларга шундай

дайишни истардим: Йигитлар! Шуни унутманглар! Ота-она ўғилларига қаттиқ суюнг экан. Уларни ҳеч қачон ёлғиз қолдирман! Кўнглини ўкситмай, ҳар бир кунида уларга сунячик бўлинглар.

Йигитнинг сўзларини қоғозга айнан туширдим. Умид қилдимки, мақола сиз азиз муҳлисларни бефарқ қолдирмайди. Фикр-ўйларнингизни ўзиб юборинг.

Басира

ОТА-ОНАМИЗ

ДАВЛАТИМИЗ

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

эди. Лекин, оиласида, рўзгорда эрқак киши бажарадиган ўюмушларни яна ўз зими-

масига олишиб мажбур бўлиби. Экин сугориш, ер чопиши дегандек... Қишлоқда бундай ишлар тўлиб ётиди. Заҳда ишлаш, зўри-киш оқибатида отамнинг жароҳати шамоллаб, кайтадан операция киладиган бўлишларига. Агар укам алоҳида бўлиб чиқиб кетмаганини ўйдаги ишларни бу жараҳарди. Отам эса ўзини эҳтиёт қиласиди. Балки, яна

маганимиздан куйиниб кетаяпман-да. Улар-ку, ўзларининг вазифаларини ортиғи билан адо этишиди. Биз эса...

- Отангиз яна операция бўлса, оиласигизга янада қийин бўлар экан-да. Укангиз кўчиб келса бўлмайдими?

- Яхши бўлар эди-ю, лекин хотини бунга кўнмаси керак.

Чунки бошқа опа-сингилларим ҳам улардан анча ранжишган. Уларнинг қолган ўйнинг кўнглини кўндириб бўлармикан? Шу борганимда укамни олдимга ўтқазиб бир

Донишманд халқымында: "Яхши гапга ҳам, ёмон гапга ҳам фаришта омин дейди", деган ибратлы ҳикмат бор. Бу биргина сүз билан боғлыш қаңчы мисолларни көлтиришимиз мүмкін.

Холида исмінде ён, бир девор оралиқ құшнимизнің олтынафар ўғыл-қылдары бор. Ўн битта набириңнан бувиси, соларига оң орагалан ағел. Холида холанинг уч ўғлы уйлижойлы, үзларига яраша топарман-тутарман. Лекин опанинг бир одатлары бор, ўйға қайси ўғлы келса, у билан арзимаган бир-икки сүм пул устидан уриш қылар, үғлининг жанозаси күни хола изиллаб ыңғылар, тобутын күчкілаб, ундан кечірим сұрап, сочарларын юлди, жаҳлустыда ўғлиға айттын сұларайды пушаймоннегини яширолмасди. Шунда мен яна бир бор сүзінгін күчкүдатига ишондым.

Үйимизда гох мен, гохидә акуларим дадамнинг айттан ишларының вақтіда бажармасқа ёки жаҳлини чикарадын бирон хато иш күлсал, ловуллаб кетар. Уа жаҳлустыда биғза қатып гапириларларда, она-

вингни ичмайман. Сенлар ўлсанг тинч яшайман, ергина ютсін сени", - деб жаҳлустыда ёмон қарғади. Орага кичи келини тушиб ҳам холан қарғышдан тұтхатолады.

Орадан иккі ҳаfta үтіб: "Хурсаной опанинг катта ўғлы поездда кетағыбы, юраги хурж қылғыл ўйда жон берібди", - деган гапни эшитиб ҳайратдан ёқа ушладым. Юзимга фотика тортағыман-у, Холида холанинг: "Ергина ютсін сени", деган қарғиши күлғоми остида жаңранглайдын бўлди. Үғлининг жанозаси күни хола изиллаб ыңғылар, тобутын күчкілаб, ундан кечірим сұрап, сочарларын юлди, жаҳлустыда ўғлиға айттын сұларайды пушаймоннегини яширолмасди. Шунда мен яна бир бор сүзінгін күчкүдатига ишондым.

Үйимизда гох мен, гохидә акуларим дадамнинг айттан ишларының вақтіда бажармасқа ёки жаҳлини чикарадын бирон хато иш күлсал, ловуллаб кетар. Уа жаҳлустыда биғза қатып гапириларларда, она-

"Яхши ниятф нақадар яхши" - 44-сон

ЭСЛАТМА: Ёшлиғимдан ўқишига кириши, оттоқ отим бўйшини орзу қиласадим. Ният қилганимдек, ўқишига кирдим. Яхши инсонга турмуша ҳам чиқдим. Нимақи ният қилган бўлсан, ҳаммасига эришдим. Аслида ҳеч қаҷон қалтис ният қилмай, ширин орзу-ҳаваслар қилиб яшаш керак экан.

Р.Рахимова

Сурхондарё вилояти

Шаҳобиддин! Сиз онанғизни ўқитмаслик учун күнгилларини олишга ҳаракат килгансиз. Ота-онанғиз мөхрибон, мөхнаткаш қилиб тарбиялабди. Онаң хотининг соларидарын көлганин: "Ойлиғинга менән ھеч нарса олиб бермайсан, топганингни хотинингга сарфлайсан. Хотининг сени бөкүй, катта күлгандар-а?" - деб арзимаган кийм-бош учун ўғлы билан уришиди.

"Сен ўлмадинг, мен күтүлмадим. Қадримга етармидила-

ринг. Ўлсан ҳам бир пиёла су-

нинг! Болалариниз тақдир ини и ўйланғ. Ўртада нима ўтган бўлса ҳам, эрингизни кечиринг.

Ўзингизни - ўзингиз тарбиялаб олинг! Чунки сиз, яна тақрор айтаман, онасиз. Тарбиясиз, мөхрсиз ота-онадан, яхши фарзандлар чикмайди.

Оиласда жанжал-тупалонлар бўлса, болалар ҳам мөх-шафкатсан бўлиб ўсади. Ҳаёт шунақа, қызғынам. Мөхроқибатни унтулай яшанглар.

Гайнижамол Абдулла қызы
Тошкент шаҳар
Чилонзор тумани
Мөхнат фахрийи

МУҲАББАТУ МЕХР КОЗОНИБ ЯШАНГ!

"Кипригимда асрар эдим оиласи" - 47-сон

ЭСЛАТМА: Хотиним онамга гаши келиб, бўлар бўлмаса жанжал қиласади. Яхши шида шиламаслигини, мендан кўра укаманин оиласидаги роли катта эканлигини айттиб қўйгалини ортагатади. Она-ни ҳақоратлагани учун бир тарсаки урган эдим, уччала болалини ҳам етаклаб онасиликага кетиб қолди. Қандай йўл тушиши билмай қолдим.

Хулкар ҲОТАМБОЕВА

кимни айборд деб ўйламайман. Сабаби, оиласда норозилик пайдо бўлдими, ҳар бир инсон аввало айборни ўзидан ахтариши керак.

Қашқадарёнинг Қарши тумани Потрон қишиғига яшайдиган Чўян бобо ва Мусаннат момолар 9 нафар фарзандларини ҳаммасини ўқитиб, тарбиялаб, ўйли-жойли қилишган. Ҳозирга кунларда фарзандуна небашилар хузур-халоватини кўриб баҳтили ҳаёт кечирмоқдалар. Буни ёзишимдан мақсад, беҳуда жанжал, гурбатларга вақтларини сарфлаётганлар ахил яшадиган инсонлардан ўнрак олиб яшаса, оиласи мукаддас биллиб, уни асрар-авайлашга интилса, келажакда фарзандлар кўз ёшлари беҳуда тўклимаса дайман.

Шаҳобиддинжон! 6 ака-ука ахлизим, дебисиз. Илоё, инок, тинн-тотув бўлиб яшанглар. Лекин ҳар бир оила алоҳида яшагандан кейин, сарф-харажат ҳам алоҳида бўлгани яхши. Ҳар ким, ҳалол, пешона тери билан ишлаб топған маблагини ўз оиласи билан келишиб, маслаҳатлашиб сарфлагани маъкуб деб ўйламайман. Сиз ҳам Мастураларни тушунинг, сизни ишдан келишигини интизор кутиб турса, сиз ҳамма ўйкуга кирганда ўз оиласи багрига кирбель келсангиз, бу етмагандек, түғилган кунни, тўйми ҳар бир аёл ҳам турмуш ўртоги билан боришини истаса-да, сиз буни ҳам унтусанғиз, шу тўғрими? Аёл учун бир оғиз ширин сўз катта бир баҳт-ку!

Онанғизга ҳам сўзим бор: онахон, нахотки ахвол чукурлашиб, жанжалга бориб етгунга қадар қараб турган бўлсанғиз. Үғлингизга насиҳат қилиб, мажоролар олдини олишингиз лозим эди.

Мен яна бир муштипар она ҳақида

жоним жонимизга оро кириб: "Кўйинг дадаси, ёшлиқ қилишибди, ундай деманг. Яхши гапга ҳам, ёмон гапга ҳам фаришта омин дейди", - деб вазиятни юштадарди.

Мактабда ўқиб юрган чимидимда жисмоний тарбия дарсига уча қатнашмасдим. Машгулотларни яхши бажаролмасдим. Жисмоний тарбия дарси бўлса, юрагим безилларди. 9-синфигимда жисмоний тарбия имтиҳонидан "беш баҳо олай", деб ният қилдим. Ишонасизми, ўша куни ўқувчилар ичидан факат мен белгиланган чизиқдан волейбол тўпини ўз жойига туширдим. Фақат мен "альбо" баҳо олдим. Ҳаётим давомида сўз кучининг накадар буюклигига кўп бора гувоҳи бўлганман.

Донишманд халқымизда: "Яхши сўз жон озиғи, ёмон сўз бош қозигиз", "Қўл юғуриги ошга, тил юғуриги бошга", "Яхши сўз билан илон инидан чикар", ёмон сўз билан пичок кинидан чикар", "Яхши

ният-ярим давлат", каби ибратли, ҳикматга бой мақоллар бежизга айтилмаган.

Буюк мутаффакир А. Навоий айтганидек: "Сўз борки ҳабар берур, хонга жонондин, Сўз борки ҳабар берур ўлика жонондин. Инсонни сўз айлади, жудо ҳайвондин, Билким ғуҳари шарифрок йўқ андин.

Азиз юртдошлар! Мен ҳар тонг мусаффо самога бокиб юртимиз тинч бўлсин, ҳалқимизнің дастурхони тўкин бўлсин, ота-онам, укаларим баҳтимга соғ бўлсинлар, баркамол инсон бўлиб етишай, ота-онам, ҳалқимнинг дусоси олай деб ният қиламан. Оллоҳимдан барча эзгу ниятларимин жижобат бўлишини, яратганинг ўзи эзгу ишларимга маддакор бўлишини сўрайман. Ишонаманки, ҳар биримиз яхши ниятлар кильсан, албаттада уларнинг барчаси амалга ошиди.

Шахноза ҲЎЖАЕВА
Сурхондарё вилояти
Сариосиё тумани

ЭЗГУЛИҚДАН ЯРАЛГАН ОЛАМ

"Хотинимнинг ўтай тоғаси..." - 43-сон

ЭСЛАТМА: Биринчи хотинимдан ажрашығач, янғамнинг Шарифа исмли қариндошига ўйландим. Аммо у оила, рўйзор билан иши ўйқ, енгилтабиат аёл экан. Махалла да ҳам хотиним ҳақида гапсўзлар кўпайшиб қолди. Кейин билсам, мен Шарифанинг тўртинчи ёри эканман. Ҳиёнаткор аёл билан яшаш ўйлайдан оғир.

Нигора Йўлдошева

хит, ота ва онанинг илик мөхри керак.

Уларга шундай мухитни, шундай мөхнатни бергувузи, зот, ҳозирча факат сизсиз. Биз-у сиздан мана шу фарзандлар колади. Ҳаётда кўрағимиз, умр бўйи тирноқка зор бўлиб ўтэгтандарни ёки бўлмаса, умрига шерик бўладиган яхши ҳамроҳни умид қилиб яшангларни.

Шошилмант, етти ўлчаб бир кесинг. Фарзандларнинг камолини ўйланг. Ҳали уларга ўз меҳрини аямайдиган ўзбек насиши албатта топилади. Ҳаётда ҳеч иккиманган, бошингизни ҳам килманг. Ўзбек йигити ҳамиша магрур бўлган. Фурур эса инсонни янада улуғор қилиб кўрсатади.

Ҳаётдан мен топдим бир маъно - Яхшиликка яралган одам.

Бошим узра ястанган маъво -

Эзгулиқдан яралган Олам.

Бу оламда яхшилик бисёр,

Ҳар одамга эзгулик чин ёр.

Ҳаётнинг шу мазмуни гўзал...

Умримизнинг ҳар куни гўзал!

Муроджон
Андижон вилояти

Баҳодир ука! У аёл билан орани очиқ кигланингиз яхши бўлубди. Тақдир киймиз-миз, кўпинча ўзимиз хатога йўл кўямыз. Эҳтимол, сизнинг ҳам камчилликарининг ўйқ эмасдир... Лекин, нима бўлгандан ғарзандларни ташаш кўймаганингиз учун раҳмат. Болаларда нима гуноҳ? Улар ҳам бу дунёга чиройли ва баҳтили яшаш учун келишган.

Баҳодир, пушти камарингиздан бўлган болалар - дилбандлар ўзини.

Мастурон, сиз ҳам онанғизни Шаҳобиддиннин насиши ўрнига кўйиб кўринг. У киши ҳам фарзанд ўстириб, вояга етказиб, "сассик кампир" деган сўзни эшитаман деб келин олмаганлар-ку?! Ширин сўзлар ҳам, аччиқ ҳақоратли сўзлар ҳам шу биргина оғиздан чикади. Келинг, сингилжон, фақат ширин-шакар сўзлар бўлсан, инсонлар калбига ором бағишилаб, ҳеч бир инсон дилини оғритмайлик. Бу ўткинчи дунёда ҳеч бир инсоннинг калби озор чекмасин.

Оилан ҳамма нарсадан устун кўйинглар. Фарзандлар дили оғри-масин. Отасиз ёки насиши гўдакларнинг кўзларига бир эътибор беринг, уларда чидағ бўлмас мунгли бир фамини кўрасизлар. Ота-она ўрнини ҳеч ким тўлдира олмайди. Ота мөхри, она мөхри ҳеч нима билан ўтчанмайди.

Гулнора ФАЙЗИЕВА
Карши шаҳри

Биз аксарият бирон дардимизга чора из лаб, кариндошлар, таниш-билишлар маслахатларига кулоқ тутамиз. Айтадилар-ку, табиб — табиб эмас, бошидан ўтказган табиб, деб. Шунинг учун ҳам ана шу маслахатларга амал килсанк фойдадан холи бўлмайди.

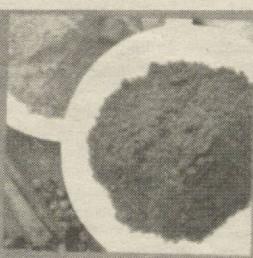
Маддабобошлар НОМА

Хантал ҳамири

Хантал ҳамиридан компресс отит (кулоқ оғриғи) ва учшохли нерв - асад (бош суюги ва мия нервларининг бешинчи жуфти) шамоллашида жуда ёрдам берар экан. **Куруқ** хантал куқунидан (горчица порошоги) 1 ош қошиқ (болалар учун 1 чой қошиқ) ва 2 ош қошиқ унни олиб, қайнаган сувда ҳамир корилади. Ҳамирни латтага кўйиб, оғриғ жойига ўсимлиғи ёғи суркалди. Сўнгра латтадаги ҳамирни касал жойга яхшилаб кўйиб, устидан жун рўмол билан боғлаб кўйиш керак. Шундай хонда то эрталаб-гача тутиш лозим. Коидага кўра, эрталабга бориб, зиркираб турган оғриқдан асар ҳам қолмайди. Лекин шуни унутмангки, бу компрессни факат ўйкуга ётиш олдидан қилинади.

Вазирахон

Наманган

Тоғтерак пўстлоғи циститга даво

Шу йил меҳнат таътилида тоғда дам олдим. Муздай тоғ дарёсида узоқ чўмидим. Шу-шу циститга чалиндим. Вуҳудимда шундай иситма турдик, бутун тана аъзоми аланга-оташ бўлиб ёнарди. Шунда мен куйдигача тайёрланадиган қайнатма ича бошладим: **2 ош қошиқ тоғтерак пўстлоғини майдалаб (куртак-баргларини ҳам кўшса бўлаверади), устига бир стакан қайнаган сув кўйилади. 10 дакиқа қайнатилади. Сўнгра уни ўраб, ярим соат дам едирилади.** Сўнгра қайнатмани сузгичдан ўтказиб, қунига уч марта, 2 ош қошиқдан ичилади.

Бу жуда кучли дори экан. Чунки орадан бир кун ўтиб, мен дарддан холос бўлдим.

Марварид
Хоразм

Лавлаги томокни даволайди

Ангина ва сурункали тонзиллитни янги лавлаги шарбат билан даволаш усуси жуда яхши натижга беради. Мен мазкур дорини мана бундай йўсунда тайёрланман: **жуда майда киргичдан лавлагани ўтказман-да, докада сикиб сувини оламан.** Бу дори воситасини тайёрлаш учун кийин эмас, лавлаги жуда сувли, илдизли ўсимлик-да. Томокни лавлагининг янги шарбати билан чайиш ҳам мумкин, уни ярим-ярим қилиб сув билан арапаштириш ҳам бўлади. Бу дори ҳеч кимга зарар кильмайди, аксинча, яхши фойда беради. Менинг 6 ёшли ўғлим лавлаги билан оғиз-томок чайшини жуда яхши кўради. Ўзим лавлаги шарбати билан сурункали тонзиллитни даволадим.

Хўжанийз

Тўрткўл

Панкреатит-дан кутилинг

Ўтган йили ёзда мен сурункали панкреатитдан холос бўлдим. Бунда менга куйидаги усуслан фойдаланишнинг кўл келди: **бир килограмм данакларидан тозаланган, бироқ териси арчилимаган лимон, 300 гр. петрушка ва 300 гр. саримсоқ пиёниш гўшт майдалагичдан чикардим. Ҳосил бўлган арапашаша кунинга уч марта, овқатланиши 15 минут колгандан, 1 чой қошиқдан қабул қилинади.** Яхшиси, бу дорини ертут барглари, ловия кўзоги ва маккажӯори попугуни қайнатиб, бирга ичилса, фойда килади. Дамлама куйидагича тайёланади: **ерту барглари, ловия кўзоги, маккажӯори попугидан тенг-баравар (ҳаммаси 1 ош қошиқ бўлиши керак) олинади ва устига бир стакан қайнаган сув кўйилади.** Кейин уни бир кечга термосга дамлаб қолдирилади. Бир стакан қайнатма уч марта муолажа учун етади.

Жамила

Тошкент

Соч тўкилса...

Вақти келиб, бирдан сочларим тўкила бошлади. Якин ҳатто дугоналарим кўринишум унча яхши эмаслигига ишора ҳам килишди. Соч тўкилишининг олдини оладиган бир канча киммат баҳо воситалар сотиб олиб ишлатдиган ҳам, нафи тегмади. Мана шундай кунларнинг бирорда менга бир киши хаљуна усулни айтиб колди. Бунинг учун, конъянкнинг бир кисмини олиб, сузгичдан ўтказилган тўрт кисм пиёс шарбати, чакамуғ (кўй тиканак) илдизи қайнатмаси билан арапаштириш керак экан. Бу арапашшани бош терисига суркаш, кейин бошни сочиқ билан ўраб, 2 соатча юриш ва сўнг уни ювиб ташлаш зарур. Бу муолажани то соч тўкилиши тўхтагучча таракорлаш керак.

Ойгул

Сирдарё

Сирдарё

Сирдарё

Самбитетол куч бағишлидай

Оғир дард билан хасталанган ва тушакда узоқ вақт михланиб ётган кишилар соғая бошлаганларидан кўпинча оёқларидан мадор кочади, қадам ташласалар, оёқларидан титроқ сезадилар. Бундай ҳол кўччилик кишиларга таниш. Бир дугонаминг онаси ҳам шундай дардга чалинган, иккى ойларча касалхонада тушакка михланиб ётган ва ниҳоят касалхонадан уйга чиқаётганида то машинагача ҳам аранг етган. Уйга етганда эса бир неча кишининг кўмаги билан зиналардан кўтарилиган. Ўшандада дугонам кимнингдир маслаҳати билан онасининг оёқларига самбитетол илди-зини қайнатиб иссик ванна килган, яъни онаси самбитетол илди-зи қайнатмасига оёқларини солиб ўтирган. Бу муолажани ҳар оқшом-тахминан ярим соатларча таракорлаган. Ўшандада дугонам онасининг оёқларига мадор кирганини, мўъжиза юз берганинг гувоҳи бўлган! Онаси ҳозир кечкурунлари кўчада ўзи, ҳеч кимнинг ёрдаминосиз сайд қилиб келар ва ҳаттохи, дўконга рўзгорга керакли майда-чўйда учун ўзи чиқар, неварасини бөгчадан олар экан.

Муқаддас

Сирдарё

Нафасим қис-масин десангиз

Мен ҳозир сизларга ҳикоя қиласидиган во-ситадан фойдаланган кишилар, ҳаттохи, бир зина ҳам кўтариолмай, ҳарсиллаб қоладиган қариялар ҳам бемалол бирпас тин олиш учун тўхтамай тепага чиқаверади. Бу рецепт астма-бўғма дардига чалингларда ҳам ёрдам килади. Мен айтадиган йўсун мана бундай: **1 дона лимон ва 10 баш саримсоқ олининг. Буларни гўшт майдалагичдан чикаринг ва уни бандаги бир литр асал билан арапаштиринг. Кейин банканинг оғизини ёпиб, бир ҳафтагача сақланг.** Банкадаги ҳосил бўлған модда тингач, ундан ҳар куни ётиш олдидан қабул қилинг. Уни аста-секинлик билан, шошилмасдан, 4 чой қошиқдан ичинг. Сиз даволаш курсини бошладингизми, уни бирон кун ҳам кандо қилманг, ичиши унутманг. Тайёрланган арапашшани тахминан 2 ойга этиши мумкин. Арапашшани қабул қилишнинг яримига етганингиздәёқ, нафасингиз кисиши анча колади, ишонинг.

Норигит

Термиз

Қовуғингиз бўш бўлса, давоси бор

Мен айтадиган муолажа қовуғи бўшаб қолган, сийдик тутолмай қолган кишиларга жуда ёрдам беради. Бунинг учун: **бир чой қошиқ зайдутун мойинин олининг-да, унга янга саримсоқ лиёс шарбатини арапаштиринг. Сўнгра унга 150 гр. қайнаган сув кўйинг. Ҳосил бўлған бу арапашшадан овқатланишидан 15 дакиқа олдин кунига 3 мартадан ичинг.** Ҳар сафар бу дорини қабул қилишдан олдин янгисини тайёрлаб қўйинг. Дорини токи тузалиб кетгунингизгача қабул қилинг. Сийдик тутолмаслик асосан оқшомлари рўй берадиган бўлса, яхшиси, соат кечки 18дан сўнг суюқлик имчасликка ҳарарат килинг.

Содикжон

Андижон

М. АХМЕДОВА тайёрлади.

ПАРХЕЗ ҚИЛИБ ОЗИШНИ ИСТАЙСИЗМИ?

Бир йилда хеч бўймаса бир марта пархез қилиш жуда фойдали. Агар инглиз коидларига қатъый амал киссангиз 5 кгдан 10 кг.гача озишингиз мумкин.

Биринчи кун умуман овқатланмаслик керак.

Иккинчи ва учинчи кун камроқ овқатланинг. Яхшиси, кундузги сут, қатъик маҳсулотларининг ўрнига бир стакан помидор шарбати билан иккى бўлак кора нон истемоъл қилинг.

Тўртинчи ва бешинчи кун организ-

мингизни оқсиллар билан тўлдиришининг айни пайти. Эрталабки нонуштага бир стакан сутли қахва, бир бўлак кора нон, бир қошик асал ва сарёй. Тушликка эса бир стакан гўшти шўрва, бир бўлак пишган гўшт, бир бўлак ёғисиз тоvuқ ёки балик. Чошгоҳда - бир стакан сут ёки асалли чой. Кечки овқат учун эса бир бўлак қайнатилган ёғисиз гўшт, балик ёки 2 та тухум, 50 гр. ёғисиз пишлок ва бир бўлак кора нон истемоъл киссангиз кифоя.

Олтинчи ва еттинчи кун факат сабзавот ва меваларга ўтасиз: эрталаб 2 та олма. Тушликка сабзавотлардан тайёрланган шўрва, салат

ёки винегрет ва бир бўлак кора нон бўлса, чошгоҳдаги овқат эса иложи борича цитрус меваларини ташкил қилиши керак. Кечки овқатга бир бўлак кора нон билан салат ҳамда бир стакан қандсиз чой ичиш тавсия қилинади.

Буржнинг ўзига хос ҳусусиятлари

Планета: Меркурий

Баҳт келтирувчи рақам: 5 ва барча 5 га бўлии нувчи рақамлар.

Рамзи: Эгизаклар

Ранглари: Куёш ранги, пушти, оч сарик, кулранг, ҳаворанг аралаш ва бинафша ранглар.

Гошлари: Зумрад, сафир, ҳақик.

Омадли кунлари: Чоршанба ва якшанба.

Омадсиз кунлар: Лайшанба.

2004 ЙИЛ УЧУН МАЪЛУМОТ

Янги йилнинг биринчи чораги эгизак буржидагилар учун ўз-ўзини алдаш ва эзгин кайфиятда ўтади. Фақат 21 марта баҳорхон тенг кунлик кўпгина эгизакларда қатъиятили фикрин туғдидари. Бу хол айниқса, май ойида туғилган эгизакларда кўпроқ кузатилиди. 6-30 апрел кунлари асосин ишлари одатдагидан қўйинроқ кечиши мумкин. Бироқ, май ойининг ўрталарига бориб, бъазиларда эса ион ойининг бошларидан бошлаб омадли кунлар бошланади. Хатто иол ойи ҳам моддий манбаатдорлик масалаларини хал қилиш билан ўтади. Бу масалани ечишда узоқроқ қариндошларнинг кўмаги аскотиши мумкин.

Моддий масалалар юзасидан хизмат сафарларида ҳам бўлишилар кутилаяти.

Мунахжимларнинг фикрича, яхши натижаларга еришиш учун оддиндан кўп маротаба синаланг йўл-йўрикдан фойдаланиш, ишларни ривожлантиришлари керак. Айниқса, ҳунармандлар ота-боболаридан қолган қасдасдан фойдалансалар ишлари юришиб кетади. Август ойига бориб ҳар хил сафарларга чиқишлари ортади. Бунинг натижасида янги ҳамкорлари пайдо бўлади. Куз ойларининг бошларига келиб мағлаб томондан қўйиалиб қолишлари мумкин. Бу даврда турмуш курмаганлар ҳақиқий севгиларни топишлари, ижодий меҳнат билан шугуланувчиларнинг ижодий фаoliyati яхшиланиши мумкин. Декабр ойига бориб бошлаган янги ишларига бошлари билан шўнгигб кетадилар ва ўзлари учун фойдали бўлган, янги имкониятларни топадилар.

КУЧ-КУВВАТ МАНБАИ

Эгизак буржидагилар асал ва асал аралаштирилиб тайёрланган барча озиқ-овқатлардан куч-кувват оладилар. Куз ойларида асал уларнинг таналарини ҳар хил касалниклардан, айниқса шамоллашдан асрайди. Биргина асалдан олган кувватлари шу дараҷада кучлики, ҳатто, ҳар қандай ширинликнинг ўрнини боса олади. Асал уларнинг асабаларини тинчтитади, таналарини кўркемлаштиради. Бу бурждагиларга бир кўзача асал совфа қўлсангиз, бу билан унга олам-олам кувват берган бўласиз.

ЭГИЗАК ФАРЗАНДЛАР

Бу бурж остида туғилган фарзандлар ўз отоналарига анча ташвиш келтириб, ҳәттларини осуда ўтишига қўймайдилар. Уларни чидам билан эшиштиш ва ҳамма айтганларини килишнинг ўзи бўлмайди. Сабаби, бу бурж болаларининг миясига бир нечта фикр бирданнага келиб колади. Ўта ҳаракатчан, ўзларига кўйиб берсангиз, фақат тунги ухлашга ётгандагина тинчидилар. Жуда хушчақа ва тезда дўстлашиб кета оладилар. Мактабда дарс пайтлари ҳам қимирлаб ёки гапириб ўтирадилар. Бундай пайтлари уларни тинчгина ўтиришига мажбур қилишнинг ўзи бўлмайди. Ундан ташқари, эгизак буржи остида туғилган болалар

барча эшигтан, кўрган-билигларини тезда унтиб ўборадилар. Айниқса, дарсда ўтганларини эслай олмайдилар. Ҳатто ёд олган шеъларини ҳам унтутиб юрадилар.

Нимани ёқтиради?

Эгизак буржидагилар кенг, баҳаво уйларни ёқтирадилар. Аксинча, тор уйларда сикилиб, асабийлашадилар. Яхши китобларни, чиройли буюмларни жуда севадилар. Кўпчилик эгизаклар туни кун телевидение кўрсатувчиларини кўришдан чарчамайдилар. Таналаридаги энг сезигир ва охиз аъзолари қўллари, айниқса, кафтлари ва тиллари хисобланади.

Эгизак буржидагилар ширинликларга хушлари йўрок. Лекин, ҳар хил турдаги овқатларни жуда яхши кўрадилар. Ҳеч бўлмагандан, бир марта табиб табиб кўриш ҳам уларга ҳузур бағишлади. Овқатланиши пайтида сухбатлашиши жуда севадилар. Бу йил, айниқса, тухум, ёнгок, сузмадан кўпроқ тановул қилишлари лозим.

ЭГИЗАКЛAR (21 МАЙ-21 ИЮН)

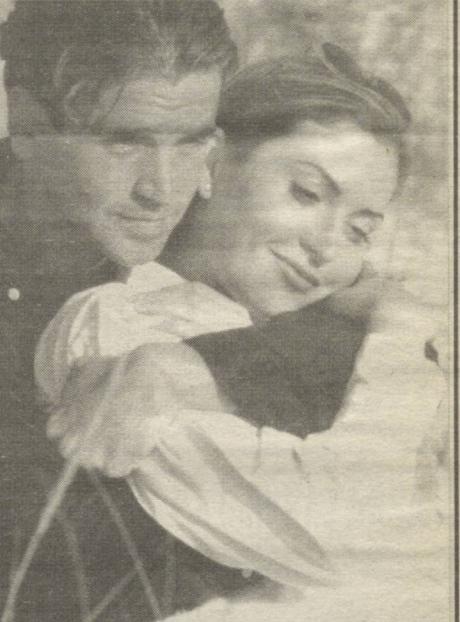
Севги ва оиласвий ҳаётда

Эгизак буржидаги туғилганлар доим изланишида бўладилар, шу жумладан, севги-муҳаббат бобида ҳам. Жуда ўш пайтлариданоқ ўзлари учун жуфтиси ҳалол бўладиган кимсани излашга тушсалар-да, уни сочларига оқ оралаганда топишлари ҳам мумкин. Ахтаргранларни топгандагина тинчшилар жуда яхши яшашлари мумкин. Акс ҳолда, баъзи бровлари йиллар давомида ўз севгиларини ахтариб, топгандек бўлиб, сўнг ахраши ҳам кетишлари мумкин. Бу буржда туғилган аёлларнинг кўпчилиги оила бузилиш дардини оғирлигина ўз бошларидан ўтказган бўлишиади.

Эгизак-аёлларга маслаҳат: ўз ташки қиёғанғизга доимий эътибор қилишнингиз яхши. Аммо базиб-базида пархез қилиб, спорт билан шугуланиб, қоматингиз хақида қайғурсангиз маъқулдир.

Оиласда баъзан муаммолардан безиб колсангиз, қариндошлар, дугоналар билан йигилишиб гап-гаштак килиб туринг.

Эгизаклар буржи остида туғилган ёркаклар севги борасида қатъиятили, журъатли.

ДИД ВА ЛИБОСИ

Эгизак буржидаги туғилганлар мұхим учрашувга бораётгандаридаги "Нима кийиш керак, қандай кийиниш керак?", - деган саволларга бир хилда жавоб берисилари яхни, кундаклик одатланган фасонлары ва соч турмаклашлар билан ҳам бориши мумкинлигинин инкор этмайдилар. Лекин, мунахжимлар фикрича, даврада ягона бўлиб, барчанинг эътиборини ўзларига қаратишга эришишларидаги классик услугда тикилган костюмлар уларнинг хуснларига хусуси бағишларкан. Ҳатто ҳар хил безак ва тақинчоқларнинг ҳам жохати йўқ. Фақат қоматлаштириб тикилган жун матодан ёки пахта ипидан тайёрланган костюмлар ёки кўйлаклар бўлса бўлгани. Айниқса, кора ва кўк ёки кизил-оран гланлар араплаш бўлган матоҳлардан тикилган кийимлар эгизакларнинг хуснини оширади.

КОРБОБО НИМАЛАРНИ БАШПОРАТ ҚИЛАДИ?

Кадимдан қорлар ўлкаси Скандинавияда Янги йил оқшомида оппок қордан қандай қор одам ясаларига қараб тақдирлари ҳакида башорат қилишган. Бунинг учун таклиф этилган меҳмонларнинг ҳар бирлари ҳовлидами, боғдами қордан корбобо ясалган.

Корробоси катта ясалган ки-

шини келгусида тўкинлик ва омадли ишлар кутган. Корбобосининг боши катта ясалган бўлса, бу одам келгусида ўз яқинларининг энг доно маслаҳатчисига айланади. Корбобони бир текис ва силиқ қилиб ясалган кишининг эса севги-муҳаббат борасида омади чо-пар экан.

Буржнинг ўзига хос хусусиятлари

Планета: Ой.

Бахти ракам: 2 ва 2 га бўлинувчи барча рақамлар

Рамзи: Кискичбака

Ранглари: Окиш пушти ранг, кумушсимон, окиш яшил ва окиш қизил ранглар.

Тошлари: Опал (ялтирик тош), ой тошлари.

Омадли кунлари: Душанба ва пайшанба.

Омадсиз куни: Сешанба ва шанба.

2004 ЙИЛ УЧУН МАЪЛУМОТ

Йилнинг ярмиси кискичбакалар учун бир-бираiga ўшаган воқеа-ходисаларга бой тарзда кечади. Ҳатто кўнгиллари озор чеккан пайтлар ҳам бўлади. Бу хотални ионнинг бошлирида тугилганлар тезроқ ўз бошлиридан кечиришлари мумкин. Бироқ, ой ярмиси ўзлари учун керакли ва кераксиз бўлган нарсаларни аниқлаб оладилар.

Базын бир бошлаган ишлари январ ва феврал ойларида битмаган бўлса, яхшиси undай ишлардан воз кечишлари тавсия этилади. 6-16 июлда туғилганларнинг март, апрел ойларида ишлари юришмаган бўлса, май-иён ойларида ҳам ўнгланиб кетмаслиги мумкин. Лекин, нима бўлгандага ҳам

барча кискичбака бурждагилар учун ёз ойларида омад кубиб бокиши, ишлари ва ҳаётлари яхшиланниб кетиши мумкин. Шунинг учун, иложи бўлса, таътилга ҳам чикмасдан ишлашлари тавсия этилади.

Август ойидан бошлаб, айниқса, сентябр, октябр, ноябр, декабр ойларида кўргина ишларини қўйинчилик билан амалга оширишлари кутилади. Бунинг натижасида ҳаётдан оладиган куч-куватлари бир мунча сустлашиши мумкин.

Кискичбакалар, ўз куч-куватларинингизни йил бошидан юнги ишларга, тадбирларга чоғлаб олинг. Шундай кайфиятда бўлсангиз ҳаётнинг кутилмаган зарбаларидан голиб келасиз. 2005 йил кириб келиши билан эса омад ва муваффакиятлариз томонда бўлади.

ҚИСҚИЧБАҚА

(22 ИЮН - 22 ИЮЛ)

Севги ва оилавий ҳаётда

Кискичбака бурждагилар барча буржлар ичда энг нозик таъбиъи ва кўнгли юмшоқ ҳисобланышади. Шу ҳарактерлари туфайли ўсмирик пайтаданоқ афсонавий севгини орзу киладилар.

Бу бурждаги эррак ва аёллар биринни севгиларидан адашмасалар, жуда ажойиб оила кура оладилар. Агар нимадир кўнгилдагидек бўлмаса, турмуш ўртоқларига нисбатан жуда совук муносабатда бўлиб, ҳар нарсага асабийлашибган бўладилар. Ёшлар ўтган сайн кўп нарсаларга талаблари ошиб боради.

Үйдаги мухит кўнгилларидагидек бўлса, жуда муйлним ва меҳрибон инсонга айланаби борадилар.

Кискичбака - эрқакларга маслаҳат: агар сиз бу йил бўлаҳак ёрингизни топган бўлсангиз, унга нисбатан меҳрумұхаббат билан ёндошишинг, ортиқча талабчан бўлманг. Юлдузлар тақдир йўлнинг тўғри эканлигини башорат қилишяяти.

Оиласи қискичбака-эрқаклар эса хонимларига нисбатан хурмат муносабатида бўлсалар, ҳаётлари

ДИД ВАЛИБОСИ

Муҳим бир учрашувга отланадиган қискичбакаларда: "Нима кийсам экан?" - деган савол пайдо бўлганида, бошқаларда яхши фикр қолдиришга тўғри келганида ҳам, ҳар кунги одатланган кийимларини кийишни ва одатий соч турмаклашни афзал кўрадилар.

Кора ёки бирор-бир тўқроқ рангдаги либосни коматга мослаб узун қилиб тикитириб кийишиша ва шу либосга мос бош кийимда, туфли ва сумкада

юрсалар, бу қиёфа, ўзгалилар назаридаги, улар кадрини яна ҳам оширади.

Нимани ёқтиради?

Үй шароити улар учун жуда катта аҳамиятга эга. Ҳар хил қадимий ва ноёб нарсаларни ёқтирадилар. Ҳатто бирорлар учун кераксиз бўлиб туюлган нарсалар ҳам улар учун қадрли бўлиб, завқ ола билалас, ўз уйлари кадрдан дир. Ана шу қальядаги бирор

нарсанинг возанати бўзилса, кўнгиллари синиб, озор чекадилар.

Энг нозик жойлари - кўкрак қафаслари ҳисобланади.

Севган овқатлари балиқ каби ҳар хил денгиз маҳсулотлари. Ундан ташкири, қискичбакаларга кўпроқ сут, тұхум, қарам, ковок ва ҳоказоларни истемол қилиш тавсия этилади. Улар тез-тез, аммо кам-кам овқатланишлари керак. Ялпизли чой соглигини мустаҳкамлайди. Духовкада пиширилган гўшт ва сабзаболлар улар учун жуда фойдалидир. Мевалардан салатлар тайёрлаб ейишдан эринмасликлари зозим.

Дилбар ва Л. АХМЕДОВА
тайёрлашиди.
(Давоми бор)

ҚИСҚИЧБАҚА ФАРЗАНДЛАР

Жуда нозик табиатли бўлишади. Үйдаги илик мухит уларга яхши таъсир этади. Агар мухит ёмон бўлса ёки ота-оналари бўлар-бўлмасга жанжаллашиб туришса, боланинг кўнгли чўкиб, инжик бўлиб қолади.

Бу бурж болалари ёлғиз ўйлаб тошиб, мазза қилиб ўйнай оладилар.

Ҳаёлан эртак қаҳрамонларидан бирига айланоб олиб, ўзлари билан ўзлари гаплашиб ўйнайверадилар. Қискичбака бурждаги фарзандни тарбиялашади ота-оналари ҳамиша унинг кўнглига ҳам қараш кераклигини, тартиби чакириш ёки эркалашнинг ҳам ўз меъери борлигини унунтасликлари керак.

КУЧ-КУВВАТ МАНБАИ

Қискичбакаларга күшлар овози ажойиб кувват бағишлади. Чарчонки сезишлари билан ўрмонгага, ҳайвонот боғига бориб күшлар овозини эшишсалар, мазза киладилар. Ҳеч бўлмагандан, уйда турли ҳил күшларни боксалар, уларнинг чуғурчуғурлари остида ҳамиша тетик ва бардан бўлиб юршилари мумкин.

2004 ЙИЛ МАЙМУН ЙИЛ: КИМНИ КИНАДАЙ СИЛЛАДИ?

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИ АТРОФИЛАГИ ЎЙИНАР

Янги йил - янгиланиш ва орзу умидлар байрами. Айниқса, болалар учун энг севимли байрам. Ахир Қорбобо уларга йил давомида орзу қилиб кутган энг севимли ўйинчоқларини ёки бошқа бир ажойиб совғани ҳада қиласди.

Янги йилни кутиб олишига тайёрланаётган ота-оналар, бобо-бувила, бу байрамнинг болалар учун қанчалик аҳамиятига эга эканлигини унтаасликлири керак. Болажонлар бу байрамни арча ўйинлари, Қорбобо ва Қорқизнинг совваларисиз тасаввур қилолмайдилар. Шунинг учун, иложи борича, кичкинтайлар шодлигига шодлик күшувчи совваларни сөхрли тарзда тайёрлаб тақдим этишин унутманд. Биз куида болажонларга жуда ёқадиган тарзда байрам ўтказиш тартибларидан айримларини келитирамиз.

ТОПИЛМА- БОЛАЛАРНИНГ ЎЗИГА СОВФА

Болаларга байрам тадбирини тайёрлайтишкан катталар учун кизикарли ўйинларни кўрсатиш ҳеч ҳам қийин эмас. Арча, Қорбобо, Қорқиз ҳажадига қўшиклар, айниқса, кўзларини бойлаб ўйналадиган топишмок ўйинлар уларга жуда ёқади. Масалан: конфет, апельсин, олма ёки бошқа шу каби буюмларни кўзи бойлаган болаларга лайласлаб нима эканлигини сўраб, тўғри топганда, ўзига совфа килиш жуда ёқади. Албатта бу ўйинда хонада болалар канча кўпчилик бўлиша, шунча кизикарли чикади. Ёки "Ким энг чиройли қилиб Қорбобонинг суратини чиза олади?" - деган ўйинда суратлар чизилиб бўлингач, ҳаммасини деворга ёпишилган кўйиб, энг яхшисини аниқлаша ва мукофотлаш ўйини ҳам ёмон эмас. Ёки болаларга фотоаппарат бериб, ҳаммани арча ёнида Қорбобо билан суратга тушириш ва ҳоказолар уларга жуда ёқади.

ЭНГ СЕВИМЛИ ТОМОША

Маътил пайтида барча театрларда, айниқса, кўғирчик театрларидан болажонлар учун оламолам қувонч бағишлайдиган арча байрамларидан ташкари, ажойиб эртаклар оламига саёхатга чорловчи спектаклар ҳам намоноши этилади. Бу спектакларнинг болалар тарбиясида аҳамияти жуда ҳам муҳим бўлиб, болалар ўзлари учун кизикарли ва фойдалари бўлган ажойиб бир олами кашф этгандек бўладилар.

ХАРФЛАР ЎЙНИ

Фарзандингизга алифбеда ҳарфларни осонгина ўргатиш учун ҳам ҳар хил ўйинлардан фойдалансиг бўлади. Бунинг учун кейинги йиллар кўлланлаётган ва ўзингиз фарзандингиз учун кизикарли деб ўйлаган усуслан Фойдаланишингиз мумкин. Масалан: А ҳарфини кўрсатиб, анор меваси ҳакида гапириб, унини қанчалик ширин ва фойдалари эканлигини айтсангиз-да, болангизга анор берсангиз, бу унинг эсидан ҳеч қачон чикмайди. Ёки О ҳарфи учун олма, шунингдек, Э ҳарфи учун этикни, унинг қанчалик иссиқ ва ажойиб эканлигини гапириб бериш билан ўнга ҳам ҳарфни, ҳам фойдалари нарсаларни ўргатган бўласиз. Бу ўйин фарзандингизга албатта ёқади.

КОРБОБО ДАДАМНИНГ ЎЗИ!

Хар бир хонадонда болалар арчаларни катталар ёрдамида хурсандчилик билан тузатишлари лозим. Xона шарлар ва ёмғирни эслатувчи ялтироқ узун лентасимон иплар билан беатилиди. Xона Қорбобо келишига тайёр бўлгач, ҳар кандай болажоннинг қалби шодликкалиммо лим тўлади. Ниҳоят байрам бошланади. Совға-саломлар билан эшикдан кириб келган Қорбобонинг кўзлари дадаларининг кўзига ўхшайди. Совғалари эса болалар анчадан бери орзу қилиб юрган ўйинчоқларнинг худди ўзгинаси бўлиб чиқади. Бир олам шодлик болаларни ҳам, катталарни ҳам ўз бағрига олади. Хатто холаганлар Қорбоболарни четдан ҳам чақиришлари мумкин. Бирор, ота ёки бобо Қорбобонинг келишига нима етсин, чунки у ҳар бир боланинг исмини, кимлигини ва нимани хоҳлашини жуда яхши билади, уларнинг кўнглини ҳам ола билади.

Агар болаларингизни театрга олиб боришнинг иложи бўлмаса, заари йўк. Уйда ҳам болалар учун ўзингиз спектакл кўйиб беришингиз мумкин. Бунинг ўнун ўйинчига бирор бир бурчагига парда тутиб кўйиб, айик, тулки, кўй ва ҳоказо ўйинчоқларни парда устидан кўрсатиб, уларни кимирлатиб бирор бир эртакни ўзлари гапириб беришилар мумкин. Кичи ўшдаги болакайлар уларнинг кўнглини ҳам ола билади.

БАЙРАМ МУШАКЛАРИ

Янги йил байрамини болалар мушакларисиз тасаввур қиломайдилар. Шундайдан, нима килиш керак? Якка ягона ракета ёки пакиллаб ёрилувчи пакилдилар аллакачон ҳамманинг фашига тегиб бўлган. Бундай пайтида ҳар йили байрам тантаналаридан маълум бир жойда отиладиган катта, чиройли мушаклардан баҳра олиш учун, фарзандларнингизни яхшилаб кийинтириб кўчага олиб чикасиз, мушаклар отиладиган жой яқинига олиб келиб, бу томошани унга кўрсатасиз. Ишонинг, бу мушаклар фарзандингиз учун безара бўлиб, оламолам хурсандчилик баҳш этди ва бу хурсандчиликни йиллар давомида унтумасдан, энг баҳти онларидек эслаб юради.

БАЙРАМ ДАСТУРХОНИ

Байрам яқинлашган сайн ҳар бир йўл бекаси ўз дастурхонини бирор бир ажойиб таом билан бойитишни ўйлай бошлигади. Тайёрланадиган таом ўз навбатида жуда мазали бўлиб, кўп вақти олмаса айни кўнгилдагидек бўлади.

Тайёрланган соусни гўштнинг устидан қўйиб ёки гўшти со-

усга ботириб истеъмол қилиш мумкин.

МАЙОНЭЗНИ

ЎЗИНГИЗ ТАЙЁРЛАНГ

Байрам дастурхонини кўнгилдагидек ту замо қчи бўлган ҳар қандай ҳар бекаси албатта, биринчи навбатда бир неча хил салатларни тайёрлашга шошилади. Салатни тайёрлаш ва унинг мазали таъмини бенуқон қилиш учун албатта майонез керак бўлади.

Майонезни ўй шароитида ўзингиз ҳам тайёрлашингиз мумкин.

Уни қўйидагича тайёрлаш мумкин:

2 дона хом тухумнинг саричарини ажратиб олиб, сирли, чинни ёки шиша идишига соламиз (металда идишида сифати бузилиди). Горица кукунидан бир чой қошик, ярин чой қошик майдаланган кора мурч ёки кизил қалампир кўшиб чўп қошик ёрдамида аралаштирамиз. Араплашира туриб 2 томчи лимон шарба-

тини ва қиздирилган сиркадан томизамиз. Унга чорак стакан ўсимлик мойининг (зайтун, кунгабокар, жўхори) ва ҳоказолардан бўлган тозаланганидан секин-аста қўшиб аралаштирамиз. Араплашма бир хил рангли тус олганидан сўнг яна икки томчи лимон шарбатидан қўшамиз. Яна чорак стакан ўсимлик мойиндан қўшиб аралаштирамиз. Сўнгра яна икки томчи лимон шарбати ва ярим стакан ўсимлик мойиндан бир стаканга етгунича қўшамиз. Яхшилаб араплашгандан сўнг майонез тайёр бўлади. Ўзингиз тайёрланадиган майонезни таъминизга кўра салат ва овқатга қўшиб истеъмол килсангиз, ҳам фойдали, ҳам мазали бўлади.

Сахифани Л.АХМЕДОВА
тайёрлари

Ана шундай таомлардан бирини кўй гўштидан тайёрлаш мумкин. Бунинг учун кўй гўштининг иккала орқа ёғидига юмшоқ ва катта кисмиси ташланади. 2 дона саримсоқниэз, туз, майдалан-

бекитиб, дувхокага ёки микроволнни печа ичига кўйилади. Ҳар 20 дакика қадан сўнг

КЎЙ ГЎШТИДАН АШОЙИС ТАСМ

ган кора мурч, 50 гр. эритилган гўшт бўлаклари ювилади ва яхшилаб куритилади. Саримсоқниэз тозаланмайди, майдалаб тўғралади ва гўштига яхшилаб суртилади. Шундан сўнг гўштига туз, мурч яхшилаб суртилади. Кизиган ёғга гўшти солиб, баланд оловда қизартириб олинади. Сўнгра дувхокага пишириш учун мўлжалланган ишигла солиниб, устидан ёки кўйилади, унинг устидан яна бир неча қошик шўрва ҳам соилинади. Гўштнинг устини фолга (ялтироқ намлини ўтказмайдиган қофоз) билан давомида қайнатиб олинади.

Гўшти ўрнини алмаштириб ва устидан кошиқ билан шўрвадан қўйиб турилади.

Дастурхонга қайнатилган гўштига зиравлор билан тортилади. Уни маҳсус тайёрланган соус билан истеъмол килиш ҳам мумкин. Апельсинни соус энг яхши бўлиб, у кўйидагина тайёрланади:

Бир дона апельсин олиб, ювилиб, пўстидан тозалангач, киргичдан ўтказилади ва шарбати докадан ўтказиб олинади. Шу шарбатга шўрва, 0,5 литр оқ вино ва 2 чой қошик кўюклантуривчи маҳсулотдан солиб, 5 дакика давомида қайнатиб олинади.

Бир қошик кизил қалампир кўшиб чўп қошик ёрдамида аралаштирамиз. Араплашира туриб 2 томчи лимон шарба-

тини ва қиздирилган сиркадан томизамиз. Унга чорак стакан ўсимлик мойининг (зайтун, кунгабокар, жўхори) ва ҳоказолардан бўлган тозаланганидан секин-аста қўшиб аралаштирамиз. Сўнгра яна икки томчи лимон шарбати ва ярим стакан ўсимлик мойиндан қўшиб аралаштирамиз. Сўнгра яна икки томчи лимон шарбати ва тайёрланадиган майонезни таъминизга кўра салат ва овқатга қўшиб истеъмол килсангиз, ҳам фойдали, ҳам мазали бўлади.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамгармаси ва «Софлом авлод учун» Халқаро жамгармаси

Оила ва жамият

Фойдаланилмаган кўлёзмалар таҳжил килинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб килинмайди.

Газетадан кўчириб босилгандага «Оила ва жамият»дан олинганиллиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САЙДОВА

Кабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриклар, ёзлонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила -133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Газета «Шарқ» нашриётматбас компанияси босмахонасида чоп этилади. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-йд.
Босиша топшириш вақти - 20.00
Босиша топширилди - 21.00

Газета таҳририят компьютер базасида терилид ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи»

Акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида № 33 ракам билан рўйхатта олинган. Буюктар Г - 140. Формати А-3, ҳажми 4 босма тобоқ. Адади - 17298
Сахифаловчи - А. ТОХИРОВ.
Рассом - Ш. ЖУРАЕВ.
Навбатчи - Х. ХОТАМОБЕОВА.
Мусахиҳ - С. САЙДАЛИМОВ.